

HASTA BAŞI TEST CİHAZLARI YÖNETİM TALİMATI

KODU.BL.TL.08

YAYIN TARİHİ: 14.12.2011

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: 00

SAYFA NO: 1 / 3

1.AMAÇ: Birimlerinde yapılan hasta başı laboratuvar testleri için, standart kurallar belirlemek.

2.KAPSAM: Hasta takip birimlerinde (klinik, acil ünitesi, yoğun bakımlar v.b.) yapılmakta olan ve bundan sonra yapılabilecek hasta başı laboratuvar ölçümlerinin izlenme ve kontrol süreçleri; bunların kayıtlarının tutulması ve uygunsuz sonuç belirlemelerinde yapılacak işlemler.

3.SORUMLULAR: Birim Sorumlu Hemşireleri, Hasta Başı test cihazlarından sorumlu Laboratuvar Teknisyeni ve Uzmanı.

4.TANIMLAR: Hasta Başı Ölçüm/Test (HBT/POCT=Point of Care Test): Hasta örneği merkez laboratuvara gönderilmeksizin, ilgili hasta izleme biriminde; yöntem ve değerlendirme açısından özel eğitim gerektirmeyecek ölçüde basit ve çabuk sonuç veren kit ve veya cihazlarla gerçekleştirilen test. Örnek: Glukometre ile kan şekeri ölçümü.

5.UYGULAMA:

5.1.HBT(hasta başı test cihazı) Envanteri

5.1.2. Hastanede mevcut tüm HBT cihazlarının bilgilerini (marka, model, üretici/servis veren firma, satın alındığı tarih, çalışılan test/kit, bulunduğu birim v.b.) içeren bilgiler **HBT Cihazı Envanter Formu**'na kaydedilir.

5.1.3 HBT Cihaz Envanter Formu, HBT cihazı klasöründe saklanır.

5.2. HBT Cihazı İzleme/Kontrol Sorumluları ve Görevleri

5.2.1.Laboratuvarda:

Laboratuvarda Biyokimya Uzmanının belirleyeceği bir teknisyen HBT cihazı izleme ve kontrolünden sorumludur.Bu teknisyen;

a. Hastane genelinde HBT yapılan birimleri hastane başhemşireliğinden destek alarak belirler;

b. Cihazların envanterini çıkarır;

c. Cihaz ve testlerle ilgili teknik bilgileri toplar, bakım ve temizlik konusunda birim sorumlularına eğitim verir.

d. Birimlerde belirlenecek sorumluların HBT cihazları ile ilgili eğitim ve koordinasyonunu başhemşirelik yardımıyla planlar ve gerçekleştirir; bu faaliyetlerin kayıtlarını tutar;

e. HBT cihazlarının aşağıda belirtilen periyodik değerlendirmelerini yaparak sonuçlar doğrultusunda Laboratuvar Uzmanını ve ilgili birim sorumlularını bilgilendirir;

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Biyokimya Uzmanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

HASTA BAŞI TEST CİHAZLARI YÖNETİM TALİMATI

KODU.BL.TL.08

YAYIN TARİHİ: 14.12.2011

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: 00

SAYFA NO: 2 / 3

f. Çalışılan tüm kontrol sonuçlarının kayıtlarını muhafaza eder.

g. Herhangi bir cihazın kullanım dışı olması durumunda laboratuvarında bulunan yedek cihazlardan bir tanesinin kurulumunu yapar ve ilgili servis sorumlusuna çalışır şekilde teslim eder. Arızalı cihazı ilgili firmaya göndererek tamir veya değişimini sağlar.

5.2.2. Hasta İzleme Birimlerinde:

Hasta takip birimlerinde (klinik, yoğun bakım v.b.) HBT cihazı sorumlusu birim sorumlu hemşiresidir.

a. Mevcut HBT cihazı için üretici önerileri doğrultusunda hazırlanmış talimata göre ilgili testin yapılmasını sağlar; cihazın temizlik, bakım, kalibrasyon, kalite kontrol işlemlerini yapar;

b. HBT cihazı ile ilgili bakım, kalibrasyon ve kontrol kayıtlarını HBT cihazlarından sorumlu uzmanın yönlendirmesi doğrultusunda muhafaza eder;

c. HBT cihazı için özel kontrol materyali varsa, laboratuvar uzmanlarının belirlediği sürelerde bu materyalleri çalışır ve sonuçlarını **Hasta Başı Test Cihazları Kalite Kontrol Formu**'na kaydeder. Bu formu her ay sonunda HBTC'den sorumlu laboratuvar uzmanına kontrol ettirerek onaylatır.

d. HBT cihazı için özel kontrol materyalleri yoksa aşağıda belirtilen periyotlarda HBT cihazı ile eş zamanlı olarak laboratuvara örnek gönderir ve lab. HBT cihazı sorumlu uzmanını veya teknisyenini o örnekle ilgili HBT cihazı ölçümünden haberdar eder.

5.3. İzleme, Kontrol ve Değerlendirme Süreci:

5.3.1. HBT cihazı için özel kontrol materyalleri ile kalite kontrol çalışması değerlendirilmesi:

a. En az iki seviye olarak kalite kontrol materyali çalışılır.

b. Çıkan sonuçlar kontrol materyalinde veya kullanılan stripte verilen kontrol aralıklarına göre değerlendirilir.

c. Sonuç aralık içinde ise kontrol uygun kabul edilerek numune çalışmaya devam edilir. Elde edilen test sonuçları hasta dosyasına kaydedilir.

d. Sonuç aralık içinde değilse, birim HBTC sorumlusu laboratuvar HBTC sorumlu teknisyenine haber verir.

e. Laboratuvar HBTC sorumlu teknisyeni olası hata kaynaklarını araştırır. (Kontrolü tekrar çalışır, strip değiştirir, kontrol numunesini değiştirir, cihazın temizliğini yapar, gerekirse teknik servise haber verir.)

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Biyokimya Uzmanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

HASTA BAŞI TEST CİHAZLARI YÖNETİM TALİMATI

KODU.BL.TL.08

YAYIN TARİHİ: 14.12.2011

REVİZYON NO: 00

REVİZYON TARİHİ: 00

SAYFA NO: 3 / 3

5.3.2. Cihaz karşılaştırma yöntemiyle HBTC kontrol çalışması değerlendirilmesi;

- 30 günden daha seyrek olmamak üzere HBT cihazı ile, ilgili parametre (örn. glukoz) için test edilen hasta örneği eş zamanlı olarak, merkez laboratuvarında standart (o testin rutin ölçümü için kullanılan) yöntemle tekrar test edilir.
- İki sonuç arasındaki fark hesaplanarak CV değeri belirlenir. ($CV = \text{Fark} / \text{Lab.değeri} \times 100$)
- CV değeri 0-5 ise 15 gün arayla izlenir/kontrol edilir.
- CV değeri 5-10 ise izleme/kontrol aralığı bir haftaya indirilir.
- CV değeri >10 ise HBT ve laboratuvar ölçümü tekrarlanır.
- İkinci ölçümde $CV < 10$ durumunda haftalık izleme sürdürülür; ikinci ölçümde de $CV > 10$ ise HBT cihazının/kitinin kullanımı, laboratuvar sorumlusunun onayı ile HBT'nin bulunduğu birim sorumlusuna yazılı olarak bildirilmek şartı ile, geçici olarak durdurulur ve ilgili teknik servise haber verilir.

5.3.3. Rastgele Kontroller

Laboratuvar uzmanı periyodik kontroller dışında kendi belirleyeceği rastgele sıklık ve zamanlarda spot kontroller de yaptırarak sonuçları aynen yukarıdaki gibi değerlendirir.

6.İLGİLİ DOKÜMANLAR

Hasta Başlı Test Cihazları Kalite Kontrol Formu

BL.FR.008

Hasta Başlı Test Cihazı Envanter Formu

BL.FR.004

7.DAĞITIM

Tüm Yataklı Servisler,

Yoğun Bakımlar,

Acil Servis,

Ameliyathane

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Biyokimya Uzmanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim